

Sygn. akt: III AUa 397/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Padarewska - Hajn

Sędziowie: SSA Iwona Szybka

del. SSO Joanna Baranowska (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Aleksandra Słota

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2014 r. w Łodzi

sprawy **J. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.**

o wysokość świadczenia,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 31 stycznia 2014 r., sygn. akt: V U 1180/13,

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 397/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17.09.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., uchylając decyzję z dnia 03.09.2013r., odmówił J. G. prawa od przeliczenia emerytury na podstawie art. 26 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z roku 2009, Nr 153, poz. 1227, ze zm.). W uzasadnieniu organ podniósł, że wnioskodawca nie spełnia przesłanek wymienionych w art. 55 ustawy emerytalnej skoro decyzją z dnia 13.11.2008r. przyznano mu prawo do emerytury z art. 29 ustawy.

Z decyzją powyższą nie zgodził się J. G.. W odwołaniu od decyzji z przywołał w szczególności orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 04.07.2013r. (II UZP 4/13), przy uwzględnieniu którego wniosek jego winien być uwzględniony. Przedmiotem odwołania uczynił również decyzję dnia 03.09.2013r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań.

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie VU 1180/13 Sąd Okręgowy w Kaliszu zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 17 września 2013 r. znak (...) w ten sposób, iż ustalił, że odwołujący ma prawo do wyliczenia emerytury na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r o emeryturach i

rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych" (Dz.U z roku 2009 Nr 153 poz. 1227 ze zm.) od dnia 01 lipca 2013r., w pozostałym zakresie postępowanie umorzył.

Sąd Okręgowy podniósł, że okoliczności faktyczne sprawy są bezsporne. J. G. urodził się (...) W dniu 11.09.2008r. wystąpił do ZUS z wnioskiem o emeryturę. Świadczenie przyznano decyzją z dnia 13.11.2008r., od dnia 1 września tego roku i obliczono zgodnie z regułą przepisu art. 53 ustawy emerytalnej. Wypłata emerytury została zawieszona z uwagi na kontynuację zatrudnienia. Podjęcie wypłaty świadczenia nastąpiło od dnia 01.01.2013r., po wcześniejszym jej przeliczeniu uwzględniającym dalsze okresy pracy, również te – przypadające po ukończeniu przez niego 65 roku życia. W dniu 08.07.2013r. J. G. wystąpił do ZUS z wnioskiem o przeliczenie emerytury na podstawie art. 27 w zw. z art. 55 ustawy emerytalnej, z powołaniem się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 04.07.2013r. Sąd Okręgowy podkreślił, że spór został sprowadzony do wykładni przepisów prawa materialnego, a mianowicie treści art. 55 ustawy z dnia 17.12.1998r. Zgodnie z jego brzmieniem, ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31.12.2008r., może być obliczona emerytura na podstawie przepisu art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53. W ocenie Sądu Okręgowego stanowisko organu rentowego wynika z przyjętej przez ZUS gramatycznej wykładni art. 55, która naprowadziła go do tezy o tym, że przedmiotowe prawo przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury w trybie art. 27, zaś wnioskodawca od roku 2008 był uprawniony do emerytury z art. 29. Z tak prezentowaną wykładnią, w ocenie Sądu Okręgowego, nie można się zgodzić. Faktycznie, do chwili podjęcia przez Sąd Najwyższy uchwały przytoczonej przez wnioskodawcę, rozumienie tego przepisu nie było jednolite. Pojawił się więc pogląd, że osoby, które po przyznaniu emerytury według starego systemu emerytalnego, złożyły wniosek o przeliczenie świadczenia w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego i kontynuowaniem ubezpieczenia, mają prawo do przeliczenia świadczenia również według starych zasad (tak m.in. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 09.08.2012r., IIIAUa 699/12). Pojawiał się także pogląd odmienny, zgodnie z którym prawo do obliczenia emerytury według art. 55 przysługuje także osobie, która miała już ustalone prawo do emerytury z art. 29. W rezultacie, budzący wątpliwości interpretacyjne przepis został wyjaśniony przywołaną uchwałą SN z dnia 04.07.2013r. w sprawie II UZP 4/13. Zgodnie z jej tezą, ubezpieczony urodzony przed dniem 31.12.1948r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31.12.2008r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17.12.1998r., niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Sąd Okręgowy podniósł, że pogląd ten kontynuuje Sąd Najwyższy w dalszych orzeczeniach, np. wyrok z dnia 10.07.2013r. wydany w sprawie II UK 424/12 - LEX nr 1341674. Znalazł on również aprobatę w orzecznictwie Sądów Apelacyjnych, m.in. w Rzeszowie -III AUa 302/13, LEX nr 1342368. Akceptując to stanowisko uznał Sąd Okręgowy uznał, że odwołujący ma prawo do wyliczenia emerytury zgodnie z wnioskiem. Tak obliczone świadczenie, jak wynika z symulacji sporządzonej przez ZUS jest wyższe od dotychczasowego. Prawo do przeliczenia emerytury na podstawie przepisu art. 26 w zw. z art. 55 ustawy emerytalnej przyznano od dnia 01.07.2013r. tj. pierwszego dnia miesiąca zgłoszonego żądania (art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej). Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w części dotyczącej odwołania od decyzji z dnia 03.09.2013r. Została ona bowiem uchylona decyzją dalszą, a więc orzekanie w tym zakresie stało się zbędne, bezprzedmiotowe (art. 355 § 1 k.pc.).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy zaskarżając wyrok w pkt. 1 i zarzucając naruszenie prawa materialnego tj. art. 26 w zw. z art. 55 i art. 29 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227). Wskazując na powyższą podstawę apelacji organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania. Zdaniem organu rentowego wyrok Sądu jest sprzeczny z prawem i narusza wskazane przepisy prawa materialnego. Zdaniem skarżącego wnioskodawca nie spełnia przesłanek do obliczenia emerytury, o których mowa w art. 55 wyżej powołanej ustawy, z uwagi na fakt, że ma przyznane od 2008r. prawo do emerytury zgodnie z art. 29 ustawy nie zaś w trybie art. 27 ustawy. Sąd oparł swe rozstrzygnięcie w sprawie na treści uchwały Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013r. (II UZP 4/13). W myśl powyższej uchwały ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008r. ma

prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 ustawy w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i to niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Apelujący nie zgadza się z treścią przywołanej uchwały Sądu Najwyższego. W tym zakresie stosuje obowiązujące przepisy prawa wynikające z ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którymi brak jest możliwości ponownego ustalenia emerytury na podstawie art. 26 ustawy w przypadku wcześniej przyznanego prawa do emerytury na zasadach określonych w art. 29 ustawy emerytalnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, Sąd Okręgowy wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w całokształcie okoliczności faktycznych sprawy oraz w treści obowiązujących przepisów prawnych.

Spór w przedmiotowej sprawie koncentruje się na kwestii, czy J. G. spełnia przesłanki z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm., nazywanej dalej ustawą emerytalną) do wystąpienia z wnioskiem o obliczenie jego emerytury na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej.

Zgodnie z treścią art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53. Powyższy przepis umożliwia ustalenie wysokości świadczenia osobom spełniającym warunki do przejścia na emeryturę na starych zasadach według reguł obowiązujących dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. (tj. na zasadach art. 26), jeżeli osoby te kontynuowały ubezpieczenie emerytalne po osiągnięciu 60/65 lat życia i wystąpiły z wnioskiem o świadczenie po dniu 31 grudnia 2008 r., a emerytura obliczona w myśl art. 26 okaże się wyższa niż obliczona zgodnie z art. 53.

Wobec faktu, że na emeryturę można przechodzić kilkakrotnie (art. 21 ust. 2 pkt 1), z brzmienia art. 55 nie może wysnuć wniosku, że skorzystanie z tego przepisu jest możliwe wyłącznie w sytuacji złożenia pierwszego wniosku o świadczenie. W konsekwencji ubezpieczony urodzony przed dniem 1 stycznia 1949 r., który osiągnął powszechny wiek emerytalny, kontynuował ubezpieczenie (tzn. podlegał ubezpieczeniu w myśl przepisów ustawy o s.u.s., np. nie rozwiązując stosunku pracy) i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., może złożyć wniosek o wyliczenie tego świadczenia według reguł art. 26 niezależnie od tego, czy wcześniej nabył (i standardowo zawiesił wypłatę) emeryturę w wieku obniżonym lub emeryturę wcześniejszą (zob. uchwałę SN z dnia 4 lipca 2013 r., II UZP 4/13, LEX nr 1342169 oraz wyroki SN: z dnia 10 lipca 2013 r., II UK 424/12, LEX nr 1341674, z dnia 4 września 2013 r., II UK 23/13, LEX nr 1375193 i z dnia 7 listopada 2013 r., II UK 143/13, LEX nr 1399861). W ocenie Sądu Apelacyjnego podzielającego w/w pogląd brak jest przeszkód do zastosowania w wypadku ubezpieczonego art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy obliczeniu wysokości emerytury przyznanej na podstawie art. 29 tej ustawy. Zauważyć bowiem należy, że w art. 55 mowa jest o spełnieniu warunków do uzyskania emerytury określonych w art. 27. W ocenie Sądu Apelacyjnego, wystąpienie z wnioskiem o emeryturę (o którym mowa w zdaniu drugim omawianego przepisu) należy wiązać z tym konkretnym świadczeniem a nie ze złożeniem (wcześniej) wniosku o jakiegokolwiek świadczenie emerytalne, przysługujące na innej podstawie prawnej. Nie ulega wątpliwości, że z wnioskiem o taką emeryturę skarżący wystąpił po 31 grudnia 2008 r., zatem przysługuje mu prawo do obliczenia wysokości tego świadczenia na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd II instancji nie podziela stanowiska apelującego, zgodnie z którym warunkiem obliczenia emerytury na zasadach określonych w art. 55 ustawy emerytalnej jest wystąpienie z wnioskiem o emeryturę po raz pierwszy po ukończeniu wieku 65 lat i kontynuowanie zatrudnienia.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko zaprezentowane w uchwale z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie II UZP 4/13, publik. LEX nr 1342169, zgodnie z którą zawarta w art. 55 ustawy emerytalnej przesłanka kontynuowania ubezpieczenia do dnia zgłoszenia wniosku o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym mogłaby zostać spełniona także w sytuacji gdyby wniosek o emeryturę został złożony przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, a po drugie z przepisu tego nie wynika, aby wniosek o emeryturę w powszechnym wieku musiał być pierwszym wnioskiem o świadczenie.

Przepis art. 55 ustawy emerytalnej należy zatem rozumieć jako przyznający prawo do złożenia wniosku o wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu tego wieku emerytalnego, a wniosek został złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. niezależnie od faktu przejścia na emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym (por. wyrok SN z dnia 10 lipca 2013 r. w sprawie II UK 424/12, publik. LEX nr 1341674).

Nie budzi wątpliwości, ani nie jest przedmiotem sporu w niniejszej sprawie, że wnioskodawca spełnia warunki do uzyskania prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, kontynuował ubezpieczenie po osiągnięciu tego wieku i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., a zatem spełnia przesłanki do złożenia wniosku o obliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej.

Emerytura ubezpieczonego obliczona na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej jest wyższa od emerytury obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej, zatem ma on prawo do wyższego świadczenia.

Zasadnie zatem Sąd Okręgowy uznał, że J. G. spełnia warunki z art. 55 ustawy emerytalnej do wystąpienia z wnioskiem o obliczenie jego emerytury na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej.

Za niezasadne uznać zatem należy zarzuty naruszenia prawa materialnego, a w szczególności art. 55 i art. 29 ustawy emerytalnej poprzez ich zastosowanie.

Zarzut naruszenia art. 26 ustawy emerytalnej jest natomiast bezprzedmiotowy, ponieważ Sąd I instancji nie obliczał emerytury wnioskodawcy na podstawie tego przepisu (nie zastosował tego przepisu), a jedynie prawidłowo stwierdził, że ma on prawo do wystąpienia z wnioskiem o dokonanie takiego obliczenia.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 385 k.p.c.